

Boganmeldelse – Music Therapy and Neurological Rehabilitation: Performing Health

Anmeldt af **Søren Hald**

Cand. mag. i musikterapi, ansat på Høskoven, et bo, aktivitets og træningstilbud til senhjerneskadede. Kontakt: sh@damagervej.aaa.dk

Aldridge, David (2005). Music Therapy and Neurological Rehabilitation: Performing Health. London: Jessica Kingsley Publishers. 304 sider. Pris: 35 dollars.

I denne bog har David Aldridge samlet en mosaik af interessant forskning og praksis indenfor hjerneskade området. Han har selv skrevet de første 3 kapitler. De resterende 7 kapitler er skrevet af erfarne musikterapeut kollegaer, som han på forskellig vis har arbejdet sammen med.

Kapitel 1-3 bruger Aldridge til at sætte rammen for bogens indhold. Dette gør han med udgangspunkt i sine egne tanker om eksistens, musik og helse. Han stiller skarpt på den personlige udfordring det er at være terapeut i dette felt og vigtigheden af, at terapeuten flytter fokus fra hjerneskadet patient til performer. Det første kapitel har desuden en kort og klar introduktion til læsning af statistik. I andet kapitel beskrives nogle af musikterapiens kvaliteter hvad angår kommunikation, gestik, udtryk og humørregulering med denne klientgruppe. Aldridge beskriver den helse han mener er forbundet med at 'performe' på trods af sygdom. Han introducerer på den måde begrebet 'performing health'. En spændende tanke er også, at han beskriver de fremadskridende hjernesygdomme som 'dialogic-degenerative' (evnen til dialog degenererer). Overordnet set

er kapitlerne relevante for både studerende og praktikere, som gerne vil introduceres til området og Aldridges tankegang.

Hanne Mette Ridder har bidraget med kapitel 4, som er en grundig litteraturgennemgang af musikterapi med demente. Hun indleder kapitlet med at give et overblik over de implikationer det har at blive ramt af demens. Selve litteraturgennemgangen bygger på 92 artikler m.m., som hun indordner i 4 kategorier udfra musikkens funktion og mening. De 4 funktioner hun kan se musikken har i arbejdet med demente er: evaluerings-, regulerings-, stimulerings- og kommunikationsredskab. En af styrkerne ved Ridders kapitel er, at det er relevant for både musikterapeuter og plejepersonale som arbejder indenfor dette felt. Dette kapitel, plus meget mere findes på dansk i Hanne Mettes bog "Musik & Demens" (Klim 2006).

Simon Gilbertson har skrevet bogens 5. kapitel. Det er endnu en litteraturgennemgang, men denne gang er fokus traumatiske hjerneskader. Igen er en af forcerne grundigheden og mængden af litteratur inkluderet (46 artikler m.m.). Kapitlet starter med en indføring i årsager, symptomer og tanker om rehabilitering af hjerneskader. Herefter er der en grundig indføring i, hvorledes en litteraturgennemgang af denne kaliber

bør gribes an. Dernæst fremstiller Gilbertson sine fund skematisk. Han har fra alle artiklerne kondenseret information om musikterapeutisk teknik, skadens omfang, symptomer og resultat af musikterapien. Denne grundighed gør at disse skemaer kan bruges som database for klinikere, som mangler inspiration til arbejdet med en given klient. Kapitlet kan også bruges som dokumentation overfor skeptiske beslutningstagere i sundhedsvæsenet. Dette kapitel kan anbefales alle med interesse indenfor hjerneskadeområdet.

Kapitel 6 er skrevet af Ansgar Herkenrath. Han starter kapitlet med at skrive: "Sono ergo sum – *I sound therefore I am*" (s.139). Med udgangspunkt i denne sætning beskriver han sit arbejde med hjerneskadede i vegetativ tilstand. Han tager blandt andet fat i en meget interessant diskussion om at bevidsthed bør betragtes som noget andet og mere end hjerneaktivitet. Herkenrath terapeutiske tilgang bygger på Nordoff/Robbins metode. Han improviserer udfra de signaler klienten formår at udtrykke, det kan være et blink med øjet eller åndedræt og på den måde opnås nærhed og kontakt. Kapitlet rummer også en række tanker om etik, livskvalitet og relation, som for mig var meget motiverende for arbejdet med netop denne klientgruppe. Kapitlet kan derfor anbefales for alle, der har kontakt med mennesker i vegetativ tilstand.

Kapitel 7 er skrevet af Wolfgang Schmidt og omhandler hans pilotstudie af musikterapi med mennesker, som er blevet ramt af multiple sklerose. Han indleder med at stille skarpt på den reorganisering i livet disse mennesker skal igennem i takt med, at sygdommen forværres. Dernæst præsenterer han på en meget klar måde sin forskning, som bygger på både kvalitativ og kvantitativ data. Hans undersøgelse har bl.a. fokus på kontakten i musikterapien, og han opstil-

ler 12 kontaktniveauer i improviseret musik. Til sidst i kapitlet bliver teksten mere teoretisk. Kapitlet er relevant for studerende og klinikere som arbejder med fri improvisation og kontakt.

Monika Jungblut præsenterer i kapitel 8 sit studie af kroniske afatikere. Dvs. mennesker med taleproblemer som behandlersamfundet for længst har afskrevet. Hun argumenterer i sin indledning for, hvorfor sang og stemmetræning har en positiv effekt på talens brug hos denne gruppe af mennesker. Dernæst præsenterer hun sit kvantitative studie af 17 afatikere (9 i terapi, 8 i kontrolgruppe). Hendes undersøgelse viser, at metoden SIPARI har en signifikant effekt hos 75% af de som var i terapi. Beskrivelsen af SIPARI er mangelfuld i bogen, men det er en række sang- og stemmeøvelser, der har til formål at træne talerytme og melodi. Desværre bruger Jungblut meget lidt skriveplads til at beskrive SIPARI, hvilket gør at kapitlet mister noget af sin relevans for klinikere.

Kapitel 9 er skrevet af Gerhard Tucek og handler om traditionel orientalsk musikterapi. Han indleder med at beskrive musik og musikterapi set gennem islamisk objektiv. Herefter virker det som om, han forsøger at overføre denne kulturspecifikke tilgang til en mere europæisk tilgang. Jeg står under alle omstændigheder tilbage med en tvivl om, hvad hensigten med det skrevne er. Når dette er sagt, er kapitlet læseværdigt for musikterapeuter, som har klienter med islamisk kulturbaggrund.

Det sidste kapitel er skrevet af Anke Scheel-Sailer og er et kvalitativt studie af kunstterapi i arbejdet med mennesker, som har lammelser som følge af en rygskaade. Hun fremstiller en række spørgsmål og svar på kunstterapiernes berettigelse, længde af terapi og forskellige faser m.m., i arbejdet med disse mennesker. Igen en læseværdig

artikel, selvom den ikke har så meget med musikterapi specifikt at gøre.

Afslutningsvis

Overordnet set er denne bog læseværdig, selvom jeg til tider syntes den kommer ind på emner som falder udenfor det, jeg havde forventet. En af bogens største kvaliteter er, at den fordyber sig i enkelte områder af neurorehabiliteringen. Men prisen for dette er, at Aldridge udelader vigtig viden. Titlen *Music Therapy and Neurorehabilitation* lægger op til en bog, der giver et omfattende og generelt indblik i anvendelsen af musikterapi i neurorehabilitering. Dette er ikke tilfældet, og læseren loves noget, bogen ikke kan leve op til. Dette kunne have været afhjulpet, hvis bogen præciserede (både i tit-

len og i de forskellige kapitler) hvem bogen henvender sig til og hvilket felt den afdækker. Alternativt kunne det have været afhjulpet ved, at flere musikterapiforskere indenfor området, som f.eks. Wendy Magee eller Felicity Baker, havde bidraget med oversigtsartikler. Et andet ankepunkt ved bogen er også, at der er lagt meget lidt vægt på at beskrive den kliniske praksis. Netop dette gør at bogen som helhed er mindre anbefalelsesværdig for danske musikterapeuter, som netop er i fuld sving med at udvikle den kliniske praksis. Bogen løfter sig dog i enkelte kapitler op, og specielt litteraturgennemgangene (kapitel 4 og 5) er af meget høj kvalitet. Alene af den grund bør musikterapeuter med interesse indenfor området anskaffe sig bogen.